

Hình ảnh cây bần trong ca dao

Tác Giả: Đ&ng Duy Khôi

Thứ Tư:, 19 Tháng 10 Năm 2011 00:34

“Tái dê ch& m v& i t&ng b&n/ Ăn vào nó c& b&n b&n nh& dê/ Đ&m v& v& l&y t& tê/ T&i mai ta l&i Tái dê t&ng b&n”. Đa s& đàn ông Việt Nam, khi nh&c đ&n món th&t dê là nghĩ ngay đ&n “chuy&n y”...

Cây bần ven sông. (Ảnh: DUY KHÔI)

Ca dao Nam b& là m&t b& ph&n có ý nghĩa quan trọng trong ca dao ng& i Việt nói riêng và Văn học dân gian nói chung. Ca dao th&m nhu&n trong tâm hồn con ng& i b&ng cái tình quê dung d&, hi&n hòa. V&i ngôn ngữ dân gian c&a x& s& “mu&i kêu nh& sáo th&i, đĩa l&nh t&a bánh canh”, ng& i dân Nam b& đã góp nh&t nh&ng tí&ng nói ân tình cho tâm hồn ng& i Việt b&ng nh&ng hình ảnh quen thuộc mang tính biểu trưng c&a vùng sông nước C&u Long.

Hình ảnh cây bòn trong ca dao

Tác Giả: Đ&ng Duy Kh&h

Thứ Tư: 19 Tháng 10 Năm 2011 00:34

N&#i b&#t &# vùng đ&ng b&ng châu th& C&#u Long là s&# có m&#t c&#a hình &#nh cây b&#n, m&#t lo&#i cây r&#t g&#n g&#i v&#i bà con Nam b&#. Cây b&#n là lo&#i cây đ&#c thù &# vùng đ&#t b&#i l&#ng phù sa này. Cây b&#n còn g&#i là cây th&#y li&#u, th&#ng m&#c ven các kênh r&#ch hay xen l&#n trong nh&ng đám lá d&#a n&#c. Là lo&#i cây s&#ng trong môi tr&#ng bùn n&#c, b&#n có r&#ph&# m&#c nhô lên kh&#i m&#t bùn. Cây b&#n có ch&#c năng gi&# đ&#t r&#t t&#t, g&#ch&# y&#u dùng làm ch&#t đ&#t. Hoa b&#n màu tr&#ng pha chút h&#ng ph&#n, r&#t đ&#p, cho trái. Trái b&#n có v&# chua c&#a ph&#n th&#t, ch&#t c&#a ph&#n h&#t r&#t thú v&#. Đây cũng là món ăn “đ&#c quy&#n” c&#a bà con Nam b&#:

Mu&#n ăn m&#m s&#c b&#n chua

Ch&# mùa n&#c n&#i ăn cho đ&# th&#m

Bà con Nam b&# đã dành cho cây b&#n m&#t tâm tình &#u ái. Trong các câu ca dao, h&# m&#n hình &#nh cây b&#n đ&# th&# l&# t&#m lòng c&#a mình v&#i nhi&#u cung b&#c c&#m xúc khác nhau, t&# đó t&#o nên nh&#n th&#c th&#m m&# khá m&#i l&# v&# loài cây này.

Xu&#t phát t&# cái tên nghe quá đ&#i kh&# - “b&#n” mà ng&#i Nam b&# đã đ&#t câu đ&# v&# nó:

Gi&#ng chi toàn là gi&#ng đ&#c

Thi&#u t&# b&# cam c&#c chung thân ?

Hình ảnh cây bòn trong ca dao

Tác Giả: Đáng Duy Khái

Thứ Tư: 19 Tháng 10 Năm 2011 00:34

Tá kiäp binh sinh “thiäu tä bä” äy mà tác giä binh dân đã mä n trái bä n đä nói lên sä phän häm hiu cäa ngäi phä nä :

Thân em nhä trái bä n trôi
Sóng däp gió däi biät täp vào đâu?

Hình änh “sóng däp gió däi” thät hay vì cây bä n cho trái chín vào mùa näc näi. Vì väy näc tràn ngäp lung bầu làm cho trái bä n trôi dät theo dòng näc mà không biät sä vä đâu.

Là thä đäy, cây bä n mang sä kiäp thät häm hiu, bä phä phäng:

Cây bä n kia häi cây bä n
Lá xanh bông träng läi gän không thäm

Nhiäu lúc cây bä n trä nên mät hän, täm thäng trong thä hiän cäa ngäi binh dân:

Cäm thäng ô däc, bäi läi
Cha sao mä sän, đäa näi gäc bä n

Cây bä n còn là cái đä ngäi ta so sánh sä sang hän:

Không thäng em häng có cän
Träm häng khó kiäm chä đäc bä n thiäu chi

Tuy nhiên, ngäi Nam bä không chä nhìn cây bä n đäi con mät bi quan nhä thä. Bäng cái nhìn hào säng và läi säng phóng khoáng, läc quan, cây bä n còn là đäm täa cho tình yêu đôi läa:

Hình ảnh cây bòn trong ca dao

Tác Giả: Đ&ng Duy Kh&oi

Thứ Tư: 19 Tháng 10 Năm 2011 00:34

Làm th& anh d&n đ&t b&n
D&n cho hai h& Nguy&n Tr&n g&p nhau

Hy v&ng đ& r&i khi tình duyên b&ng &ngh&n tr&, b&n l&i là n&i cha m& ph&t v& con cái:

Ph& m&u đ&nh anh qu&t qu&t qu&i,
Đ&m anh treo t&i nh&nh b&n.
R&i đ&t d&y mà r&t xu&ng,
Anh cũng l&n m& ki&m em.

Cái tình c&a ng&oi d&n Nam b& là th&, y&u “x& l&ng”, đ&nh ch&t cũng th&ng. Cây b&n còn là
bi&u v&t c&a s&nh th&ng, là m&t hi&u c&a tình y&u:

Chi&u chi&u xu&ng b&n ba l&n
Tr&ng em không th&y th&y b&n x& r&

Hay:
L& đ&i em ch&u l& đ&i
Hoa tàn em cũng đ&i, b&n trôi em cũng ch&

Nh&ng nhi&u lúc nh&ng cô Hai, anh Sáu l&i nghi ng&i, đ&t v&n đ& v& chuy&n c&oi xin:

Neo ghe vô d&a g&c b&n
Em th&ng anh nói v&y ch& bi&t mình đ&ng g&n hay không

Hay khi đã không thành duyên n& thì:

Hình ảnh cây bòn trong ca dao

Tác Giả: Đ&ng Duy Kh&oi

Thứ Tư,, 19 Tháng 10 Năm 2011 00:34

B&n gie, b&n li&t, đi&c đầu ch& m&i
Anh v&i em duyên n& h&t r&i
Đi tìm ch& khác đ&ng ng&i k& em

Không ch& vu v& trách móc th& th&i, v&i cách nói nh& tát n&&c, ng&&i Nam b& cũng m&ng nhi&c:

M& cha th&ng đ&n cây b&n
Không cho ghe cá đ&u g&n ghe tôm
Nh&ng đôi lúc cũng c&m thông:
B&n gie đóm đ&u sáng ng&i
L& duyên t&i b&u trách tr&i sao nên

Đ&a vào tr&&ng liên t&&ng s& v&t, ng&&i dân Nam b& đã th&i vào cây b&n m&t lu&ng sinh khí có s&c s&ng đ&n k& l&, nó hi&n hi&n đ&t dào trong lòng ng&&i đ&c t&o nên giá tr& bi&u đ&t phong phú. T& đó nó t&o nên c&m h&ng th&m m& cho ng&&i th&&ng th&c.

Ngày nay, cây b&n v&n còn chi&m v& trí khá l&n bên dòng sông n&&c Nam b&. Nó có m&t ý nghĩa l&n trong tâm h&n c&a ng&&i dân n&i đây. Tr&i bao thăng tr&m c&a thiên nhiên, nhu c&u kinh t&, và c& tác đ&ng c&a con ng&&i, cây b&n v&n s&ng s&ng trong tâm th&c c&a ng&&i dân, g&i nh& v& m&t th&i khai hoang vùng đ&t “v&&n hú chim kêu” c&a ông cha - giúp chúng ta hi&u thêm v& n&n văn minh mi&t v&n, n&n văn hóa sông n&&c trù phú và ng&t ngào nh& l&i ru t& lòng m&, đ& chúng ta s& th&y mình có trách nhi&m h&n v&i quê h&&ng.

Tiêu bi&u vài Sản Phẩm ,làm t& Cây B&n:

Hình ảnh cây bìa n trong ca dao

Tác Giả: Đáng Duy Khái

Thứ Tư, 19 Tháng 10 Năm 2011 00:34

